

Informationsblad från GBR om tätning av rör genomföringar på vägg

Golvbranschens plastleverantörer har arbetat med frågan om en ny tätningsmetod med butylband för rör genomföringar. Här kan du läsa mer om bakgrunden till ändringen, om vilka nya regler som gäller samt instruktioner och tips på hur du bäst monterar butylbandet.

Vad är ändrat och varför

Ett problem som funnits i branschen är att väggbrickor inte får plats om plastmatta används som tät- och ytskikt. Problemet är att tätningsmetoden ofta bygger för mycket för dagens utformning av väggbrickor. Olika tätningsmetoder bygger olika och tätningens bygghöjd styr hur djup brickan måste vara. Frågan har aktualiserats i samband med att avstånd mellan rör genomföringar ska ökas. Det ökade avståndet mellan rör genomföringar kommer att leda till att utformningen på väggbrickor ändras. Samtidigt har tätningsmetod för rör genomföringar med plastmatta setts över, eftersom det också har påverkan på brickornas djup.

Förutom att det varit lägligt tidsmässigt att se över tätningsmetoden anser leverantörer av plastmatta att en tätningsmassa ger en säkrare och tätare lösning. Tätningsmetod i form av butylband har utvärderats genom möten samt tester hos leverantörer och på testinstitut. Butylband är en av flera tätningsmetoder som utvärderats och butylbandet är det som fungerat i alla tester.

Vad är de nya reglerna och vad gäller

Det finns en överenskommelse i branschen (mellan BKR, GVK, Säker Vatten och VVS-Fabrikanternas råd) att följande regler ska gälla från och med 2021-01-01.

- Avstånd mellan rör:
 - Rör med diameter upp till och med 32 mm: cc 60 (+/- 2 mm).
 - Rör med diameter över 32 mm: minsta avstånd mellan rörens mantelyta minst 60 mm.
 - *(överenskommelsen innebär inte att cc 60 mm också ska rekommenderas för utanpåliggande klamrade rör)*
- Bygghöjder tätning:
 - Tätningen får bygga max 6 mm axiellt (dvs 6 mm ut på röret) från färdigt ytskikt och max 6 mm radiellt (dvs 6 mm ut på mattan sett från röret).
 - Skyddsrör, genomföringsdetalj eller plasthölje på rör kapas 6–9 mm utanför färdigt ytskikt. Vid kapning får åverkan inte göras på tätningen.
 - Brickan skall ha en axiell frigång om minst 10 mm och en radiell frigång om minst 6 mm.
- Tillverkare av plastmatta
 - Tätning av rör genomföring och plastmatta som yt- och tätskikt eller tätskikt bakom keramik utgörs primärt av butylband (eller annan lösning som leverantörer av plastmatta rekommenderar) och ett sprutskydd (sprutskyddet dvs väggbricka eller dylikt, monteras av VVS-montören).
 - Med sprutskydd avses att väggbricka (eller liknande produkt) ska ha en funktion som säkerställer att tätningsmassan inte utsätts för mekanisk åverkan och direkt vattenbegjutning.

Observera att leverantören av plastmatta kan rekommendera annan tätningslösning än butylband, men ovan nämnda mått gäller oavsett tätningsmetod.

Hur butylbandet ska monteras

Följande beskrivning är en generell beskrivning som tillverkare av plastmattor inom GBR varit med och tagit fram. Tänk dock på att det **alltid är leverantörens egen monteringsanvisning som gäller**. Det kan förekomma skillnader i föreskrivet tillvägagångssätt.

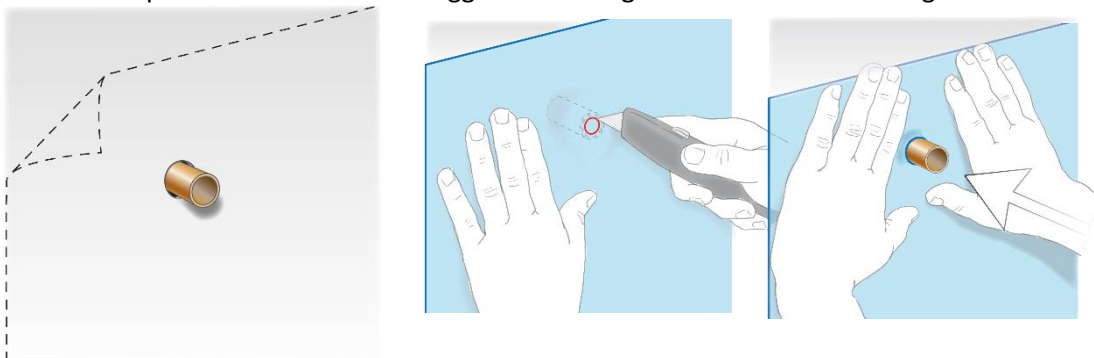
1. Förutsättningar

För att kunna täta på ett tillfredsställande vis krävs vissa förutsättningar:

- Centrumavstånd mellan rör genomföringar i vägg för tappvatten- eller värmerör med en diameter mindre eller lika med 32 mm ska vara c/c 60 mm.
- För rör eller skyddsrör med större diameter än 32 mm ska avstånd mellan rör vara minst 60 mm.
- Avståndet mellan rör och tätskiktet på angränsande vägg eller golv ska vara minst 60 mm.
- Rören ska vara fixerade och monterade vinkelrätt (90°) mot väggen.
- Rören ska sticka ut cirka 60 mm från väggen.
- Största tillåtna mellanrum mellan rör eller annan genomföringsdetalj och väggskivan eller motsvarande är 2 mm.
- Röret ska vara rent och varken limrester, byggdamm eller fett får förekomma på genomföringarna.
- Vid förvaring ska butylen förvaras i normal rumstemperatur och inte i direkt solljus.

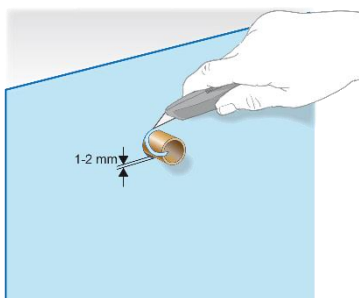
2. Krängning

Vik mattan mot röret. Mät ut och markera rörets centrum på mattan och skär ett hål. Värm mattan och pressa den över röret. Väggmattan krängs sedan över rören. Se figurer nedan.

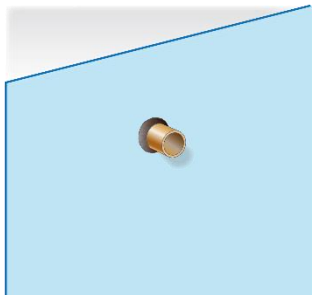
3. Skära bort krängning

Skär därefter bort krängningen. Inga sprickor får förekomma i väggmattan. Mellanrum mellan matta och rör ska vara cirka 1–2 mm, se figur nedan.

4. Täta med butylband

Rör genomföringen tätas därefter med butylband. Butylbandet formas och pressas in så att **utrymmet mellan matta och rör fylls**. Använd lämpligt verktyg enligt leverantörens rekommendation. (**Observera** – kontrollera alltid med leverantören av plastväggen vilken tätningsmetod som gäller för den specifika produkten och vilken tätningsprodukt som ska användas!)

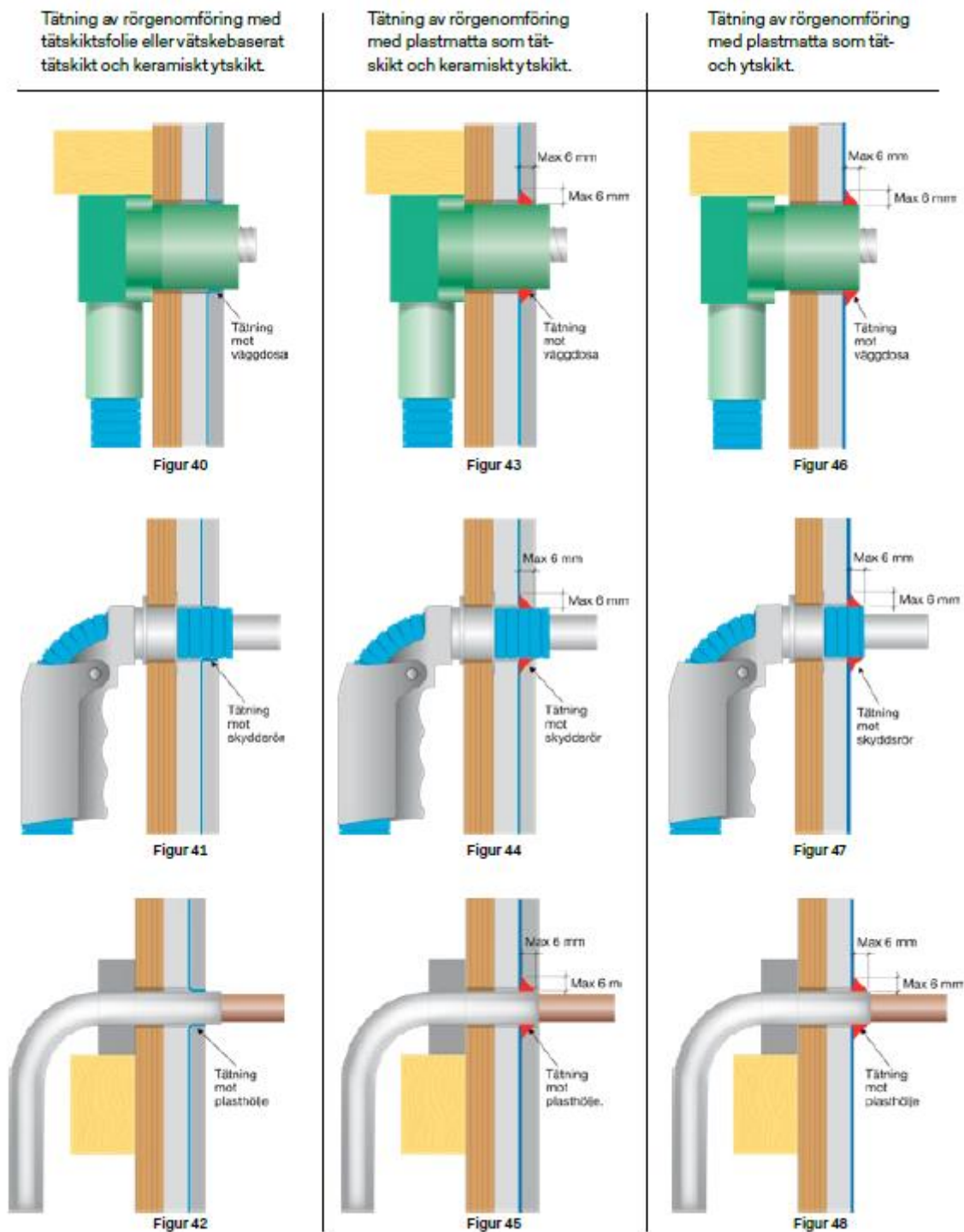
5. Kontroll av tätningen

Tätningen får bygga maximalt 6 mm, både axiellt (6 mm ut på röret) och radiellt (6 mm ut på mattan sett från röret). På nästa sida finner du principskisser från GVKs branschregler Säkra Våtrum på tätningar vid olika genomföringar.

Kontrollera okulärt att tätningen ser bra ut. En rekommendation är att göra en egenkontroll med fotodokumentation.

Delar som *inte* ingår i tätningsmomentet:

1. **Montage av eventuellt keramiskt ytskikt (ingår inte i tätningsmomentet, utförs av plattsättaren)**
2. **Kapning av rör (ingår inte i tätningsmomentet, utförs av rörinstallatören)**
Efter att tätningen och eventuell plattsättning ska rörinstallatören kapa skyddsrod, genomföringsdetalj eller plasthölje på rör till 6–9 mm utanför färdigt ytskikt. Vid kapning får åverkan inte göras på tätningen.
3. **Montage av väggbricka eller dylikt (ingår inte i tätningsmomentet, men fungerar som sprutskydd. Utförs av rörinstallatören)**
Slutligen ska rörinstallatören montera väggbricka (eller dylikt). Utöver butylbandet är också väggbrickan en viktig del i tätningsfunktionen då den fungerar som ett sprutskydd för butylbandet mot direkt vattenbegjutning och mekanisk åverkan. Brickan skall ha en axiell frigång om minst 10 mm och en radiell frigång om minst 6 mm.

Ovan visas tätningar för olika typer av genomföringar. De tre vänstra bilderna visar tätskiktsfolie (där butylband inte ska användas), bilderna i mitten visar plastmatta som tätskikt bakom keramik och de högra bilderna visar plastmatta som yt- och tätskikt.